

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา)

Development of Sustainable Tourism Following the Philosophy of the Sufficiency Economy in a Special Administrative (Pattaya)

อดิศักดิ์ สมแสน*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology) เพื่อสร้างรูปแบบและพัฒนาตัวบ่งชี้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ จำนวน 21 คน เชิงปริมาณ จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยสรุปประเด็นสำคัญ และการทำประชาพิจารณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อหาค่าสถิติพื้นฐานและโปรแกรมวิเคราะห์สถิติขั้นสูง เพื่อวิเคราะห์ตัวบ่งชี้และโมเดลการวัด

สรุปผลการวิจัย

1. รูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) ประกอบด้วย 1) การพัฒนาบุคลากร 2) การประชุมกับผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน

3) การจัดเตรียมข้อมูล คู่มือการบริการข่าวสาร การท่องเที่ยว 4) ส่วนร่วมโดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น 5) รักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม 6) ประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว 7) อนุรักษ์โดยการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี 8) ลดการบริโภค และใช้ทรัพยากรที่เกินความจำเป็นกับของเสีย 9) นำการท่องเที่ยวขยายฐานเศรษฐกิจในท้องถิ่นและ 10) ประเมินผลตรวจสอบและวิจัย

2. ตัวบ่งชี้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) ทุกตัวเป็นตัวบ่งชี้ที่เป็นไปตามหลักการแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

3. ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดรูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) พบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่า $\chi^2/df = .92, df = 27, p = .58, GFI = .99, AGFI = .97, Standardized RMR = .00, RMSEA = .01$

*หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา

คำสำคัญ : การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน/ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

This research used mixed methodology to create the model and develop the sustainable indicators which followed the sufficiency economy in the special administrative (Pattaya). The qualitative sampling was taken 21 persons and quantitative sampling was taken 400 persons. The semi-structured questionnaires and the rating scale questionnaires were used as an instrument. The statistics employed in the analysis of data included percentage, mean, standard deviation and lisrel 8.53.

The major results of the study revealed the following:

1. The model of the development sustainable tourism following the sufficiency economy in special administrative (Pattaya) consisted with 1) Personal Development 2) Steak Holder Discussion 3) Information 4) Local Tourism 5) Promoting Multi - Tourism 6) Cooperatrion Tourism 7) Saving Resources 8) Reducing of using 9) Supplying Local Tourism and 10) Evaluation Checking and Research.

2. The development of sustainable tourism indicators following the philosophy of sufficiency economy in a special administrative (Pattaya) found that every indicators was according to the concepts.

3. The results of testing the model of the development of sustainable tourism indicators following the philosophy of sufficiency economy in a special administrative (Pattaya) found that it

was related to the empirical data at $\chi^2 = .92$, $df = 27$, $p = .58$, $GFI = .99$, $AGFI = .97$, $Standardized RMR = .00$, $RMSEA = .01$

Keyword : Development Of Sustainable Tourism/Philosophy Of The Sufficiency Economy

บทนำ

การท่องเที่ยวถือเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมองค์การการท่องเที่ยวโลกได้พยากรณ์ว่าในปีพ.ศ. 2563 น่าจะมีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ เป็นจำนวนถึง 1,600 ล้านคนการประมาณการอัตราการเติบโตของการท่องเที่ยวในประเทศกำลังพัฒนาคาดว่าจะมีอัตราเพิ่มประมาณร้อยละ 4 ต่อปีโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศอุตสาหกรรม มีอัตราเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 2.5 ต่อปีนักท่องเที่ยวที่มีการเดินทางท่องเที่ยวในต่างประเทศมากที่สุดได้แก่นักท่องเที่ยวจากเยอรมนีญี่ปุ่นสหรัฐอเมริกาและฝรั่งเศส ส่วนประเทศใหม่ๆ ที่จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวไปยังต่างประเทศในระดับสูงได้แก่ประเทศจีน และรัสเซียทั้งนี้นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวระยะไกล มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 24 ซึ่งนักท่องเที่ยวจะให้ความสำคัญและสนใจแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมชุมชนรวมทั้งการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพเพิ่มมากขึ้น การดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวจึงต้องเน้นให้ความสำคัญ กับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ให้ความสนใจกิจกรรมการท่องเที่ยวเฉพาะด้านมากขึ้น(เทิดชาย, 2552 : 4)

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวสูงมีบทบาทความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยอย่างมากเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญนำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศ การสร้างงานและการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคนอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีส่วนสำคัญในการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานของการคมนาคมขนส่งรวมไปถึงการค้าและการลงทุน

เมื่อประเทศประสบภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับประเทศสามารถช่วยให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้ในเวลาที่รวดเร็วกว่า ภาคผลิตและบริการอื่นๆ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีแนวโน้มการแข่งขันรุนแรงขึ้นตามลำดับมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีความอ่อนไหวง่ายจากปัจจัยลบทั้งภายในและภายนอกประเทศโดยไม่อาจหลีกเลี่ยง (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2554: 1)

การท่องเที่ยวชุมชนจึงเป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความยั่งยืนของท้องถิ่นวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมที่กำหนดโดยคนในชุมชนจัดการโดยคนในชุมชนและเกิดการเรียนรู้ร่วมกันทั้งคนในชุมชนและนักท่องเที่ยวลักษณะของการบูรณาการดังกล่าวจึงสอดคล้องกับแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วยความสำคัญของการท่องเที่ยวและคุณค่าของแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าวแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559 แผนพัฒนาบริการท่องเที่ยว เพื่อรองรับการเปิดเสรีบริการท่องเที่ยว ปีพ.ศ. 2555-2560 ยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2555-2559 และวิสัยทัศน์ประเทศไทยสู่ปี 2570 โดยน้อมนำแนวคิด “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” แผนพัฒนาประเทศนามาเป็นนโยบายสนับสนุนและกระตุ้นเอกลักษณ์ ความเป็นไทยในชุมชนทั้งด้านประเพณีวัฒนธรรมวิถีชีวิตมาเป็นจุดขายแก่นักท่องเที่ยวและให้ดำเนินตามแนวพระราชดำรัส “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” จึงเกิดการตื่นตัวในแต่ละท้องถิ่นเร่งพัฒนาตนเองเพื่อรองรับนโยบายดังกล่าวทั้งระดับภาคระดับจังหวัดระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่นที่ต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนที่มีอยู่เดิมและสร้างหรือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติวัฒนธรรมประวัติศาสตร์สุขภาพซึ่งรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแต่ละประเภทจะแตกต่างกันไปตามท้องถิ่น

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชดำรินานกว่า 30 ปีนั้นเป็นแนวคิดที่ตั้งอยู่บนรากฐานของวัฒนธรรมไทยเป็นแนวทางพัฒนาบนทางสายกลางด้วยความไม่ประมาทคำนึงถึงความพอประมาณความมีเหตุผลการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเองตลอดจนใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตมีสติปัญญาและความเพียรซึ่งจะนำไปสู่ความสุขในการดำรงชีวิตอย่างแท้จริงเป็นแนวคิดที่มีความชัดเจนเห็นแนวทางที่สามารถปฏิบัติตามได้มีตัวอย่างที่เป็นผลสำเร็จแล้วจำนวนมากแม้กระทั่งชาวต่างชาติก็ได้ศึกษา และนำไปใช้อย่างกว้างขวางทั้งเป็นที่ยอมรับขององค์การสหประชาชาติเศรษฐกิจพอเพียงจึงสามารถนำไปสู่เป้าหมายของความมั่นคงในทางเศรษฐกิจได้ในทุกสาขาทุกระดับของภาคเศรษฐกิจผู้ศึกษาจึงได้ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและเห็นว่าน่าจะนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการบริหารการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นสำคัญจึงคาดว่า การนำแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารการท่องเที่ยวในชุมชนจะทำให้คนในชุมชนได้เข้าใจตื่นตัวและตระหนักในคุณค่าของแนวคิดพระราชดำรัสปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารการท่องเที่ยวในชุมชนของตนเองได้ทั้งนี้เพราะการท่องเที่ยวชุมชนเป็นทางเลือกในการจัดการท่องเที่ยวบนฐานความคิดที่ชาวบ้านทุกคนเป็นเจ้าของทรัพยากรและเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยวในการนำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นตามธรรมชาติประวัติศาสตร์วัฒนธรรมประเพณีวิถีชีวิตและวิถีการผลิตของชุมชนใช้เป็นทุนหรือปัจจัยในการจัดการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสมรวมทั้งพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานตั้งแต่การคิดการตลาดวางแผนการดำเนินงานการสรุปบทเรียนโดยเน้นให้เกิดความยั่งยืน (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2557 : 48)

หากประเมินการเติบโตด้านการท่องเที่ยวของเมืองพัทยา พบว่าในปี 2553 มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเยือนเมืองพัทยาประมาณ 6.9 ล้านคน เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยประมาณ 1.7 ล้านคน และชาวต่างชาติประมาณ 5.2 ล้านคน ซึ่งในกลุ่มของต่างชาติ คือ รัสเซีย จีน ตามลำดับ ขณะที่ในปี 2554 มีนักท่องเที่ยวรวมประมาณ 7.8 ล้านคน เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยประมาณ 1.8 ล้านคน ส่วนชาวต่างชาติอยู่ที่ 6 ล้านคน โดยกลุ่มหลักยังคงเป็นรัสเซียและจีน เช่นเดิม ส่วนในปี 2555 (เดือนตุลาคม 2555) อยู่ที่ประมาณ 8.2 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นชาวไทย ประมาณ 2.3 ล้านคน เป็นชาวต่างชาติ ประมาณ 5.8 ล้านคน สามารถสร้างรายได้ให้เมืองพัทยาแล้วกว่า 8.7 หมื่นล้านบาท และถือว่ามีอัตราการเติบโตถึง 12% ซึ่งสถิตินักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาพักผ่อนในพื้นที่เมืองพัทยา อันดับที่ 1 ยังคงเป็นกลุ่มรัสเซียที่มีอัตราเติบโตเพิ่มขึ้น 22.19% จีนเพิ่มขึ้น 0.27% ตะวันออกกลาง เพิ่มขึ้น 66% เกาหลี เพิ่มขึ้น 41.48% ยุโรป ตะวันออก เพิ่มขึ้น 49.78% และเป็นที่ยกคาดการณ์ว่ารายได้รวมของภาคการท่องเที่ยวในปี 2556 จะทำรายได้รวมสูงถึง 1 แสนล้านบาท

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะทำการศึกษา เรื่องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) เพื่อให้ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวใช้เป็นแนวทางในการบริหารแหล่งท่องเที่ยวในเขตปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) และพื้นที่เชื่อมโยง และตอบสนองความต้องการนักท่องเที่ยวทั้งคนไทยและคนต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา)

2. เพื่อสร้างตัวบ่งชี้รูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา)

3. ทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดรูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) กับข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีดำเนินการศึกษา

ขอบเขตการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ข้อมูลเชิงคุณภาพ

2.1 การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) ผู้ศึกษากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 21 คน ตามแนวทางของเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technic) ประกอบด้วย

2.1.1 บุคลากรในหน่วยงานภาครัฐได้แก่ ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการในพื้นที่เขตปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) และพื้นที่เชื่อมโยงกับเมืองพัทยาจำนวน 5 คน

2.1.2 ภาครัฐเอกชนที่เกี่ยวข้องในเขตปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) และพื้นที่เชื่อมโยงกับเมืองพัทยาจากบริษัทที่เกี่ยวข้องชั้นนำ จำนวน 3 คน

2.1.3 บุคลากรในภาคธุรกิจได้แก่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเจ้าหน้าที่ภาคธุรกิจการค้าการขนส่งทางเรือ-ทางรถจำนวน 2 คน

2.1.4 ประชาชนท้องถิ่นได้แก่ประชาชนที่มีบ้านพักอาศัยอยู่ในเขตปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) และพื้นที่เชื่อมโยงกับเมืองพัทยา และประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวจำนวน 7 คน

2.1.5 นักท่องเที่ยวได้แก่นักท่องเที่ยว

ชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยว ในเขตปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) และพื้นที่เชื่อมโยงกับเมืองพัทยาดังแต่ 2 ครั้งขึ้นไปจำนวน 4 คน

2.2 การประชาพิจารณ์ เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) จากกลุ่มตัวอย่างตามข้อ 2.1 จำนวน 21 คน

กลุ่มที่ 2 ข้อมูลเชิงปริมาณ

1. การพัฒนาตัวชี้วัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน

2. การทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดรูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) กับข้อมูลเชิงประจักษ์ใช้แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542: 311; อ้างอิงจาก Boomsma, 1983) ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้ 1) บุคลากรในหน่วยงานภาครัฐ 2) มัคคุเทศก์ 3) บุคลากรในภาคธุรกิจ 4) ประชาชนท้องถิ่น 5) นักท่องเที่ยวจำนวน 150 คน, 70, 90, 50 และ 40 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาลังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) ดังนี้ 1) อนุรักษ์โดยการให้ทรัพยากรอย่างพอดี 2) ลดการบริโภคและใช้ทรัพยากรที่เกินความจำเป็นกับของเสีย 3) รักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคม และ วัฒนธรรม 4) ประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว 5) นำการท่องเที่ยวขยายฐานเศรษฐกิจในท้องถิ่น 6) ส่วนร่วมโดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยว

กับท้องถิ่น 7) การประชุมกับผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน 8) การพัฒนาบุคลากร 9) การจัดเตรียมข้อมูลคู่มือการบริการข่าวสาร การท่องเที่ยวและ10) ประเมินผลตรวจสอบและวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาใช้สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. การสร้างรูปแบบ ข้อมูลมีลักษณะเป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ นำเสนอในลักษณะข้อมูลเชิงคุณภาพสรุปประเด็นสำคัญและตรวจสอบความน่าเชื่อถือด้วยวิธีการประชาพิจารณ์

2. การพัฒนาตัวชี้วัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดรูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) กับข้อมูลเชิงประจักษ์วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติขั้นสูงตรวจสอบความตรงระหว่างข้อมูลเชิงประจักษ์กับโมเดลทางทฤษฎี พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ ค่าดัชนีวัดความสอดคล้อง (Goodness of Fit Index: GFI) ดัชนีวัดความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (Adjust Goodness of Fit Index: AGFI) ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index: CFI) ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standardized Root Mean Square Residual: Standardized RMR) และดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (Root Mean Square of Error Approximation : RMSEA) ดังนี้ (Joreskog&Sorbom, 2001)

ผลการศึกษา

1. รูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) ประกอบด้วย 1) การพัฒนาบุคลากร 2) การประชุมกับผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน 3) การจัดเตรียมข้อมูล คู่มือการบริการข่าวสาร การท่องเที่ยว 4) ส่วนร่วมโดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น 5) รักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม 6) ประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว 7) อนุรักษ์โดยการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี 8) ลดการบริโภค และใช้ทรัพยากรที่เกินความจำเป็นกับของเสีย 9) นำการท่องเที่ยวขยายฐานเศรษฐกิจในท้องถิ่นและ 10) ประเมินผล ตรวจสอบและวิจัย

2. ตัวยังชี้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) ทุกตัวยังชี้เป็นตัวยังชี้ที่เป็นไปตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง

3. ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดรูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) พบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

อภิปรายผล

1. รูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) ประกอบด้วย

1.1 การพัฒนาบุคลากรมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเมืองพัทยา มีแผนแม่บทและแผนยุทธศาสตร์ในการเสริมสร้างให้ประชาชนเมืองพัทยาทุกคนได้รับการพัฒนาให้พร้อมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม อารมณ์ มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา มีทักษะในการประกอบอาชีพ มีความ

มั่นคงในการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี (**แผนแม่บทการพัฒนาเมืองพัทยา 10 ปี, ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554-2563**)

สอดคล้องกับ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2554 : 35) สรุปว่า แนวทางการดำเนินการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน คือ 1) พัฒนาเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเอกชนในสาขาท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน 2) พัฒนาและผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศอาเซียน 3) ผลักดันให้มีการจัดตั้งสถาบันกลางเพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวอย่างเป็นรูปธรรม และ 4) ส่งเสริมให้มีการจัดการฝึกอบรมและพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นด้านการปฏิบัติงานเฉพาะทางวิชาชีพ รวมทั้งหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้บริหารตั้งแต่ระดับต้นจนถึงระดับสูง

1.2 การประชุมกับผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกันมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเมืองพัทยา ให้มีแผนแม่บทและแผนยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพของชุมชน โดยให้สำนักพัฒนาสังคมมีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ตลอดจนศึกษาวิเคราะห์ วิจัยปัญหาและแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาสังคม และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง (**แผนแม่บทการพัฒนาเมืองพัทยา 10 ปี, ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554-2563**) สอดคล้องกับ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2554 : 39-40) สรุปแนวทางการดำเนินการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยการกระจายอำนาจ และจัดสรรผลประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนได้รับผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม เพื่อลดความขัดแย้ง และสามารถสร้างกิจกรรมที่เหมาะสมกับความต้องการสภาพและกำลังรองรับของชุมชนและระบบนิเวศในท้องถิ่น

ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยจัดตั้งคณะกรรมการในระดับท้องถิ่นขึ้นเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีการบริหารเป็นรูปธรรม ให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นของตนเอง

1.3 การจัดเตรียมข้อมูล คู่มือการบริการข่าวสารการท่องเที่ยวมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเมืองพัทยาได้ให้สำนักส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นผู้ดำเนินการหลักมีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผน พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ แหล่งเรียนรู้ทางศิลปะ วัฒนธรรม ตลอดจนการศึกษาวิเคราะห์ วิจัยปัญหาและแนวทางการดำเนินงานและประสานความร่วมมือกับต่างประเทศในกิจการการท่องเที่ยว สอดคล้องกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2554 : 29) สรุปว่า แนวทางการดำเนินการ พัฒนาและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยวโดยการปรับปรุงภูมิทัศน์ ศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยว รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานตามหลักสากล สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว มีการพัฒนาเครือข่ายการสื่อสารโทรคมนาคม ระบบสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว ส่งเสริมการจัดทำข้อมูลการท่องเที่ยวออนไลน์ นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้พัฒนาการจัดการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพพัฒนาศูนย์กลางให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยวและอำนวยความสะดวกแบบครบวงจรเบ็ดเสร็จสะดวกเข้าถึงได้ง่าย และกระจายให้ครอบคลุมตามสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ

1.4 ส่วนร่วมโดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่นมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาแหล่ง

ท่องเที่ยวแบบยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเมืองพัทยากำหนดให้มีแผนแม่บทและแผนยุทธศาสตร์ในการสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเมืองพัทยา โดยประชาชนที่อาศัยอยู่ที่เมืองพัทยามีส่วนร่วมในการคิด ดำเนินการและพัฒนาเมืองพัทยา สามารถตรวจสอบถ่วงดุลการบริหารจัดการเมืองพัทยาได้ (**แผนแม่บทการพัฒนาเมืองพัทยา 10 ปี, ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554-2563**) โดยให้สำนักส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นผู้ดำเนินการหลัก มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผน พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ส่งเสริมและสนับสนุนการให้บริการและจัดกิจกรรมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ของเมืองพัทยา และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2554 : 36) สรุปว่าแนวทางการดำเนินการสร้างและเผยแพร่ภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 1) ประชาสัมพันธ์ประเทศไทยเพื่อสร้างภาพลักษณ์ และความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ และสร้างความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายทั้งในภาพรวมและในเชิงลึกอย่างต่อเนื่อง เผยแพร่และสื่อสารภาพลักษณ์ ทางการท่องเที่ยวให้แพร่หลายในทุกช่องทางและครอบคลุมทั่วถึงอย่างต่อเนื่อง โดยจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความรับรู้และความตระหนักในความสำคัญของภาพลักษณ์ให้กับผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และชุมชนท้องถิ่นเพิ่มบทบาท/สถานะของไทยในเวทีระหว่างประเทศด้านการท่องเที่ยวให้โดดเด่นยิ่งขึ้น สร้างจิตสำนึกและค่านิยมในความเป็นไทยความมีธรรมาภิบาลที่ดี พร้อมต้อนรับผู้มาเยือนและร่วมกันเป็นเจ้าบ้านที่ดีในการต้อนรับนักท่องเที่ยว

1.5 รักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) เนื่องมา

จากผู้บริหารเมืองพัทยามีนโยบายให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายตระหนัก และใช้ทรัพยากรธรรมชาติความหลากหลายทางชีวภาพให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และประเพณีของประชาชนพื้นเมืองรวมไปถึงการรู้จักปรับตัวและเข้าใจถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมและประเพณีของแต่ละชุมชน สร้างความเจริญมั่นคงทางเศรษฐกิจให้ยั่งยืนการกระจายของรายได้อย่างเป็นธรรมและทั่วถึงแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการท่องเที่ยวซึ่งจะก่อให้เกิดการจ้างงานและการสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่นรวมไปถึงการมีส่วนร่วมสำคัญในการช่วยลดความยากจนในท้องถิ่นด้วยมีการอนุรักษ์ประเพณีสำคัญๆ ไว้ให้คงอยู่ (อิทธิพล คุณปลื้ม, สัมภาษณ์) สอดคล้องกับ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548: 18) ที่กล่าวว่า ข้อควรคำนึงของการพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต้องคำนึงถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมในแหล่งท่องเที่ยวที่นั้นว่าจะถูกกระทบหรือถูกทำลายหรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางในการดูแลรักษาคุณค่าของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และดำรงรักษาวัฒนธรรม ประเพณีที่ดีงามของท้องถิ่นไว้ด้วย

1.6 ประสานการพัฒนาการท่องเที่ยวมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเมืองพัทยากำหนดให้สำนักส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นผู้ดำเนินการหลักมีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผน พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวและประสานความร่วมมือกับต่างประเทศในกิจการการท่องเที่ยว การกีฬา และนันทนาการ การประชุมระดับนานาชาติ งานเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ของเมืองพัทยา และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2554 : 23) สรุปว่า การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคประชาชน และองค์กรปกครอง ในการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยมุ่งเน้นการสร้างและพัฒนาภาคในการบริหาร

จัดการการท่องเที่ยว เพื่อให้การดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว มีเอกภาพ มีการบูรณาการร่วมกัน ลดความซ้ำซ้อนของภารกิจ และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมการบริหารจัดการในทุกระดับ

1.7 อนุรักษ์โดยการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี มีผลโดยตรงต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเมืองพัทยากำหนดแผนพัฒนาเมืองพัทยา นำเมืองพัทยา-เกาะล้านเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งอาเซียน โดยกำหนดวาระแห่งพิทยายภายใต้วาระพิทยาสมดุสพิทยายั่งยืน โดยการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นหลักในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ขึ้นทะเบียนกับยูเนสโก เป็นเครือข่ายของเมืองสร้างสรรค์เป็นต้นและกำหนดแผนแม่บทและแผนยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพของชุมชน เชื่อมโยงเป็นเครือข่าย เป็นรากฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจคุณภาพชีวิต และอนุรักษ์ฟื้นฟูการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน นำไปสู่การพัฒนาตนเองและลดปัญหาความยากจน (**แผนแม่บทการพัฒนาเมืองพัทยา 10 ปี, ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554-2563**) และกำหนดแผนแม่บทและแผนยุทธศาสตร์ในการเสริมสร้างความอุดมสมบูรณ์และคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานของการดำรงชีวิตและความมั่นคงของการพัฒนาประเทศรวมทั้งสร้างกลไกในการรักษาผลประโยชน์ของชาติและประชาชนในประเทศสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมี และการมีคู่กันที่ดีโดยมีเงื่อนไขในการตัดสินใจ คือ เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม (ประภาพร สุปัญญา, 2550: 11)

1.8 ลดการบริโภคและใช้ทรัพยากรที่เกินความจำเป็นกับของเสียมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาแหล่ง

ท่องเที่ยวแบบยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเมืองพัทยากำหนดให้มีสำนักสิ่งแวดล้อมเป็นผู้ดำเนินการหลักมีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การศึกษาวิเคราะห์วิจัยเพื่อแก้ไขฟื้นฟู ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม จัดทำรายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อม การดูแลพื้นที่สีเขียว การจัดการขยะ ของเสียอันตรายและสิ่งปฏิกูล สอดคล้องกับ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2554 : 22)สรุปว่าการพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืนโดยมุ่งเน้นการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมให้มีความสมบูรณ์ดังเดิม การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน และยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานในระดับสากล ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาท่องเที่ยวเพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีคุณภาพ มาตรฐาน และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มด้านการท่องเที่ยวได้

1.9 นำการท่องเที่ยวขยายฐานเศรษฐกิจในท้องถิ่นมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเมืองพัทยาได้กำหนดแผนพัฒนาเมืองพทยานำเมืองพัทยา-เกาะล้านเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งอาเซียน โดยกำหนดวาระแห่งพัทยาทายใต้วาระพญาสมดุสัพัทยายั่งยืนโดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นหลักในการพัฒนาเพื่อรองรับการเข้าสู่การเป็นชาติสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและกำหนดนโยบายบริการด้านธุรกิจและการลงทุนจากนโยบายในการผลักดันให้พัทยายเป็นเมืองท่องเที่ยวแนวอยู่ของคนทั้งโลก ทำให้พัทยารับความสนใจในการดำเนินธุรกิจและลงทุนเป็นอย่างมาก ทั้งจากนักลงทุนชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยจัดเตรียม

ความพร้อมในการให้บริการจดทะเบียนพาณิชย์ การขออนุญาตก่อสร้าง การบริการข้อมูลและสถิติต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจลงทุน (แผนแม่บทการพัฒนาเมืองพัทยา 10 ปี, ینگบประมาณ พ.ศ. 2554-2563) สอดคล้องกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2554 : 22)สรุปว่าการสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยมุ่งเน้นเผยแพร่ภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยว สร้างสภาพแวดล้อมและพัฒนาระบบสนับสนุนการตลาดท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวรับรู้และเข้าใจในภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศ สร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ สร้างกระแสการรับรู้ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าการ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้นมีการใช้จ่ายมากขึ้น และสร้างกระแสการท่องเที่ยวภายในประเทศมากขึ้น โดยมุ่งเน้นการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

1.10 ประเมินผล ตรวจสอบและวิจัยมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเมืองพัทยาได้กำหนดให้สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณเป็นผู้ดำเนินการโดยมีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการกำหนด นโยบาย เป้าหมาย การจัดทำและพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ของเมืองพัทยา แปลงแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติการประสานแผนปฏิบัติการ การติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามแผน งานวิจัยพัฒนาระบบบริหารและบริการ และงานจัดทำงบประมาณ (แผนแม่บทการพัฒนาเมืองพัทยา 10 ปี, ینگบประมาณ พ.ศ. 2554-2563) สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ข้อ 28ให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นและ ข้อ 29 คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น

มีหน้าที่กำหนดแนวทางวิธีการในการติดตามและประเมินผล แผนพัฒนารายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการ ติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการ พัฒนาท้องถิ่น และประกาศผลการ ติดตามและประเมินผล แผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบ

2.2. ตัวบ่งชี้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเขตพื้นที่ปกครอง พิเศษ (เมืองพัทยา) ประกอบด้วย 1) การพัฒนาบุคลากร 2) การประชุมกับผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน 3) การจัดเตรียมข้อมูล คู่มือการบริการข่าวสาร การท่องเที่ยว 4) ส่วนร่วมโดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับ ท้องถิ่น 5) รักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม 6) ประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว 7) อนุรักษ์โดยการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี 8) ลดการบริโภค และใช้ทรัพยากรที่เกินความจำเป็นกับของเสีย 9) นำการ ท่องเที่ยวขยายฐานเศรษฐกิจในท้องถิ่นและ 10) ประเมินผล ตรวจสอบและวิจัย โดยทุกตัวบ่งชี้เป็นตัวบ่งชี้ที่เป็นไป ตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้ศึกษาดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ การศึกษานำร่องเพื่อ สร้างกรอบแนวคิด สร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้การพัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยวแบบยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) มีประเด็นที่สามารถ นำมาอภิปรายได้ ดังนี้

2.1 การสร้างกรอบแนวคิด และการร่างตัว บ่งชี้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนตามแนวปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบแนวคิดการศึกษา และนำไป สัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้ การร่างกรอบตัวบ่งชี้ในขั้นนี้ผู้ศึกษาทำการนิยามเชิง ปฏิบัติการ ซึ่งเป็นวิธีที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ ตัวแปรย่อยที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้ มีฐานข้อมูลหรือ มีการสร้างตัวแปรประกอบจากตัวแปรย่อยหลายตัว

(วิลาวลัย มาคุ่ม, 2549: 31) จากนั้นผู้ศึกษาได้ดำเนินการ ร่างตัวบ่งชี้และผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้างให้เป็นไปตามกรอบแนวคิดบนพื้นฐาน การสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.2 การพัฒนาตัวบ่งชี้การพัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยวแบบยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) ผู้ศึกษาได้นำเสนอ ร่างตัวบ่งชี้ที่ได้จากการศึกษานำร่องต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน โดยผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นเกี่ยวกับความ ตรงเชิงเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของตัวบ่งชี้ ผู้วิจัยนำความเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาปรับ ข้อความเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย และตรงประเด็นตามที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา

โดยสรุปแล้ว ผู้ศึกษาดำเนินการตามกระบวนการ สร้างตัวบ่งชี้ ขั้นตอน คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ของการ พัฒนาตัวบ่งชี้ การนิยามตัวบ่งชี้ การรวบรวมข้อมูล การสร้างตัวบ่งชี้ การตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้ และการวิเคราะห์ตามบริบทที่ต้องการศึกษา และการนำเสนอ รายงาน (วิลาวลัย มาคุ่ม, 2549: 32-33) จึงทำให้ตัวบ่งชี้ ทุกตัวที่ผ่านกระบวนการทั้งหมดมีคุณภาพสามารถนำไปใช้ ต่อไปได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ตามแนว ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) มีข้อควรคำนึง ดังนี้

1. ความต้องการของชุมชน ว่าพร้อมที่จะต้อนรับ นักท่องเที่ยวหรือไม่ ถ้ายังไม่พร้อมต้องชะลอไว้ก่อน เพราะ อาจทำให้เกิดข้อขัดแย้งกับชุมชนได้

2. ความต้องการของนักท่องเที่ยว เพื่อใช้เป็น แนวทางในการสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยว เกิดความพึงพอใจ

3. ความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งทางตรงและทางอ้อมให้แก่นักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ พร้อมฝึกอบรมเจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ

4. คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นแนวทางในการดูแลคุณค่าของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และดำรงรักษาวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามของท้องถิ่นไว้

5. การมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อเป็นแนวทางการพิจารณาคุณภาพชีวิต การมีรายได้ และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

6. ขีดความสามารถในการรองรับของนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณากำหนดปริมาณ และมาตรฐานของการบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกการ

ท่องเที่ยว พร้อมกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน รวมทั้งการพิจารณามาตรการจำกัดนักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา)

2. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาเฉพาะด้านเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (เมืองพัทยา) เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2554). **แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559**. กรุงเทพฯ: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2544). **แผนแม่บทวาระแห่งชาติเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน. วารสารธุรกิจท่องเที่ยว**, ปีที่ 10 (ฉบับที่ 14) : หน้า 31-33.
- เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2552). **บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). **โมเดลริสเรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเลิศจิตต์วัฒนา. (2548). **การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: เพรสแอนดัดดีไซน์.
- วิลาวลัย มาคุ้ม, 2549). **การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ**. ปรินซิพการศึกษาระดับบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประภาพร สุปัญญา. (2550). **การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของแกนนำหมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เมืองพัทยา. (2555). **แผนแม่บทการพัฒนาเมืองพัทยา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554-2563**. ชลบุรี: ศาลาว่าการเมืองพัทยา.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. [ออนไลน์]. (2557, 25 มิถุนายน). **ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับนโยบายของรัฐ**. เข้าถึงได้จาก www.trf.or.th/index.php?option.

Joreskog, K.G., & Sorbom, D. (2001). **Lisrel 8: Structural Equation Modeling with the SIMPLIS Command Language**. Chicago, Scientific Software International.